

A) Tak přísaháme! – pracovní list

1) Vysvětli následující pojmy:

čest • morálka • služba • odvaha • věrnost • slib • přísaha • zrada • povinnost • závazek

2) Co pro tebe jednotlivé pojmy znamenají?

3) Který z pojmů tě k něčemu zavazuje víc: *slib* nebo *přísaha*?

• K čemu vůbec slib a přísaha je? Proč si myslíš, že vznikly?

• Uveď nějaké nejčastější příklady slibu a přísahy.

4) Přečti si následující tři přísahy. Z tabulky pod nimi vyber adekvátní nadpis každé z nich.

*„Já, voják, vědom si svých občanských a vlasteneckých povinností, slavnostně prohlašuji, že budu věrný Budu vojákem statečným a ukázněným, budu plnit úkoly ozbrojených sil a budu dodržovat právní a vojenské předpisy. Svědomitě se budu učit ovládat vojenskou techniku a zbraně, připravovat se k obraně a budu ji bránit proti vnějšímu napadení. Pro obranu vlasti jsem připraven nasadit i svůj život.
Tak přísahám!“*

*"Bohu všemohoucímu ,se zavazujeme slavnostní přísahou' že budeme věrni a že budeme poslušni, jakož i jeho generálů a vůbec všech svých představených a vyšších, že je budeme ctít a chránit, že budeme jejich nařízení a rozkazy ve všech služebních výkonech plnit, že budeme statečně a mužně bojovat proti kterémukoli nepříteli a podle vůle kdekoli, na vodě i na zemi, ve dne i v noci, v bitvách, v útocích, v bojích a v podnicích každého druhu, zkrátka na každém místě, v každý čas a za všech okolností, že nikdy neopustíme svých jednotek, praporů, standart a děl, že nikdy nevstoupíme s nepřítelem ve styk, nýbrž vždy se budeme chovat ve shodě s válečnými zákony, jak se sluší řádným válečníkům, a takto ve cti žítí a zemřítí.
Tak nám dopomáhej Bůh! Amen."*

„Ve jménu naší národní cti, ve jménu všeho toho, co je nám jakožto lidemnejvýše svato, přísaháme, že bojovati budeme po boku svých spojenců proti všem našim nepřátelům Jako věrní bojovníci, nesouce ve své krvi dědictví našich slavných dějin a vždy jsou pamětlivi nezapomenutelných hrdinských činů našich národních mučedníkův, slibujeme býti jich důstojni, rozkazů náčelníků svých poslouchati, své prapory a odznaky ctíti, nepřítelé o milost nikdy a za nijakých okolností neprositi a se zbraní v ruce se nevzdati, bratr bratra milovati a v nebezpečí chrániti, smrti se nelekati, a za svobodu národa i vlasti své vše, i život položit. Bez jakéhokoli nátlaku, svobodně rozhodnuti tak dle této přísahy budeme jednati.“

Vojenská přísaha rakousko-uherské armády • Vojenská přísaha legionáře z roku 1917

Vojenská přísaha armády České republiky

- 1) Která z uvedených přísah je podle tebe nejvíc zavazující k plnění povinnosti bránit vlast?
- 2) Jak lze trestat porušení přísahy?

B) Vlastizrádci – pracovní list

1) Přečti si následující tresty za porušení vojenské přísahy, konkrétně vlastizrada, a opět k nim přiřaď období, ve kterém platily/platí.

A: _____

Trestný čin:

§ 334 – Velezrada: Zločinu velezrady se dopustí, kdo působí k odtržení části jednotného státního celku ... nebo k přivození nebo zvýšení takového nebezpečí pro stát zvenčí, ... vlastními činy, se zbraní nebo bez ni... cestou věrolomného dojednání s nepřítelem, nebo srozumění s ním, cestou pobuřování, najímání (verbování), vyzvědačství, podpory, nebo cestou jiného takto zaměřeného jednání, i kdyby toto zůstalo bez úspěchu.

Trest:

§ 328, 329: Smrt oběšením; doživotní těžký žalář nebo těžký žalář 10-20 let.

B: _____

Trestný čin:

§ 309 – Vlastizrada: Občan, který ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem spáchá trestný čin podle paragrafů: § 310, § 311, § 312 nebo § 314.

§ 310 – Rozvracení: Úmysl rozvrátit ústavní zřízení, územní celistvost nebo obranyschopnost anebo zničit její samostatnost se účastní násilných akcí proti nebo jejím orgánům.

Trest:

§ 309: Odnětí svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

§ 310: Odnětí svobody na osm až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

C: _____

Trestný čin:

§ 6 – Vojenská zrada: Kdo za války opatřuje nepříteli nějaký prospěch nebo způsobí škodu branné moci nebo vojenským podnikům nebo jejího spojence, příslušník, který za války koná službu v nepřátelském vojsku,

Trest:

§ 6: Trestá se za (takový) zločin těžkým žalářem od tří do pěti let, za okolností zvláště přitěžujících těžkým žalářem od pěti do dvaceti let nebo na doživotí.

*Rakousko-Uhersko a Československo do roku 1923 • Armáda České republiky
Československo po roce 1923*

2) Na volné místo vypiš jednotlivé tresty za vlastizradu a to, co si o nich myslíš.

Rakousko-Uhersko a Československo do roku 1923:

Československo po roce 1923:

Armáda České republiky

Karta padlého z obce

(jméno)

(příjmení)

(datum a místo narození)

(datum a místo úmrtí)

(jednotka)

(pohřben)

(příčina úmrtí)

Válečný příběh padlého:

**Základní škola Brno ve spolupráci s Vojenskohistorickým spolkem Brno
si Vás dovolují pozvat na akci:**

DEN VETERÁNŮ

Který proběhne:

11. listopadu od 17:00

V prostorách pomníku padlých z první světové války MČ Brno

Program:

17:00 Proslov starosty MČ Brno a organizátorů akce

17:15 Vystoupení ZŠ Brno

17:25 Průvod jednotek ke kostelu

17:35 Vysvěcení a uložení prsti z bojiště I. světové války

17:45 Čestná salva, konec akce

Záštitu nad akci převzal:

Pořadatel si vyhrazuje právo na změnu programu akce.

C) A jak by ses zachoval ty? – pracovní list

- 1) V amerických filmech plných hrdinů, ve kterých produkce lijí kýble umělé krve tak, aby to vypadalo co nejvíc drsně (nemluvě o možnosti vžít se do role vojáka v dnešním množství akčních počítačových her), se trochu ztrácí opravdové válečné zážitky a traumata s tím spojená. My se nyní vydáme do zákopů první světové války tak, jak je vnímal jistý Slavomír Vácha, rodák z Brna. Přečtěte si nyní postupně nahlas s vyučujícím následující úryvky a plňte společně zadané úkoly.

Pozor! Následující části textu vyobrazují drastické události.

„Ranění Italové se zapletli do drátů a volali o pomoc. Naši vystrčili červený kříž a chtěli je odnést. Italové spustili na „sanitáky“ palbu, a tak tam ranění zůstali. Až teprve druhý den bylo jejich utrpení nevyhovitelné. Nějaký podporučík byl střelen do břicha a střeva si držel rukou. Nabízel vojákům hodinky, aby ho zachránili, což nebylo možné. Jiný Ital ukazoval fotografii své rodiny a prosil o záchranu. Marně. Jakmile se někdo objevil, bylo po něm stříleno.“¹

- Uvažuj nad tím, proč by byl někdo ochoten jít a ošetřit raněného nepřítele. O čem to vypovídá? O nápady se poděl se spolužáky. Můžeš použít tyto pomocné otázky:
 - Proč znemožní Italové odnesení vlastních raněných?
 - Jakou má hodnotu lidský život ve válce?
 - Co je to Hippokratova přísaha, kdo ji skládá a k čemu zavazuje?
 - Jaké pravomoci a postavení měl ve válce symbol červeného kříže?
- Navrhni řešení této smutné situace.

„Aby se utrpení obětí zkrátilo, vrhlo se na raněné světlo z reflektorů a pustila se do nich palba.“²

Je to správné řešení situace? Šlo situaci řešit jinak? Jak?

¹ VÁCHA, Slavomír. *Jak se časy mění: vzpomínky na první světovou válku*, s. 42

² VÁCHA, Slavomír. *Jak se časy mění: vzpomínky na první světovou válku*, s. 42